

Sygn. akt I C 2189/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Daria Ratymirska

Protokolant: sekr. sąd. Daria Paliwoda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa B. w G.

przeciwko H. R.

o zapłatę kwoty 10.226,49 zł

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

B. w G. wniósł pozew przeciwko H. R. o zapłatę kwoty 10226,49 zł, z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem wykonania zobowiązania z umowy o kartę kredytową, zawartej w dniu 11 stycznia 2006r. przez pozwaną z (...) Bankiem S.A., poprzednikiem prawnym powoda.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej, w piśmie procesowym z dnia 21.10.2016r., powołując się na art. 123 i 124 k.c., powód wskazał, że bieg terminu przedawnienia, który rozpoczął się do dnia doręczenia wypowiedzenia umowy, tj. od 3.11.2009r., został kilkakrotnie przerwany - po uzyskaniu tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego klauzulą wykonalności, nadaną postanowieniem w 2011r., wierzyciel pierwotny w dniu 16.09.2010r. wystąpił z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego, które następnie zostało umorzone postanowieniem komornika z dnia 7.07.2015r.

Stan faktyczny:

W dniu 8.07.2005r. pozwana zawarła z (...) Bankiem S.A. w umowę o kredyt konsumpcyjny w kwocie 1998 zł oraz kredyt odnawialny i kartę płatniczą.

Dowód:

umowa (k-9-10)

W dniu 7.05.2010r. (...) Spółka Akcyjna w P. (w następstwie połączenia spółek i przejęcia (...) Banku S.A., które nastąpiło w dniu 31.12.2009r.) wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny przeciwko pozwanej, stwierdzając wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy zawartej z (...) Bank S.A. w dniu 8.07.2005r.

W dniu 28.05.2010r. (...) Spółka Akcyjna w P. wystąpił do tut. Sądu z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności w.w. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia 13 lipca 2010r. tut. Sąd nadał klauzulę wykonalności w.w. bankowemu tytułowi, wystawionemu przeciwko pozwanej, na rzecz (...) Spółka Akcyjna w P..

Dowód:

wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, bankowy tytuł egzekucyjny, postanowienie (k-1, 4, 8 akt sprawy tut. Sądu sygn. (...))

Na podstawie umowy z dnia 1.06.2015r. (...) Spółka Akcyjna w P. dokonał sprzedaży na rzecz strony powodowej wierzytelności wobec pozwanej, z tytułu innej umowy – zawartej w dniu 1.01.2006r.

Dowód:

umowa sprzedaży wierzytelności wraz z wyciągiem z elektronicznego załącznika do umowy cesji (k-11-12)

Postanowieniem z dnia 7.07.2015r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...)umorzył postępowanie egzekucyjne, prowadzone przeciwko dłużniczce pozwanej H. R., na wniosek wierzyciela (...) Spółka Akcyjna w P., na podstawie art. 825 pkt 1 kpc.

Dowód:

odpis postanowienia (k-75)

W dniu 7.07.2016r. B. w G. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, oświadczając, że w dniu 3.06.2015r. strona powodowa nabyła od (...) Spółka Akcyjna w P. wierzytelność w kwocie 9759,96 zł wobec pozwanej z tytułu umowy o kartę kredytową z dnia 11.01.2006r. oraz, że zobowiązanie pozwanej wynosiło 10226,49 zł, w tym należność główna w kwocie 6011,02 zł, odsetki w kwocie 4182,02 zł.

Dowód:

wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego (k-2)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odpowiedzialność kontraktowa znajduje zastosowanie w stosunkach między wierzycielem i dłużnikiem, którzy są stronami określonego stosunku zobowiązaniowego (art. 471 kc). Dłużnik nie wykonuje zobowiązania, jeżeli przez swoje zachowanie nie doprowadzi do osiągnięcia przez wierzyciela określonej kontraktem korzyści. Ciężar dowodu istnienia przesłanek odpowiedzialności kontraktowej (tj. powstania szkody, w postaci uszczerbku majątkowego, spowodowanej niewykonaniem lub nienależycie wykonanym zobowiązaniem przez dłużnika, oraz istnienia związku przyczynowego), w świetle art. 6 k.c., spoczywa na wierzycielu, jako osobie, która z tychże faktów wywodzi skutki prawne (wyrok SA w Lublinie z dnia 19 lutego 2013 r., I ACa 717/12, LEX nr 1314796). Musi on zatem udowodnić istnienie ważnego zobowiązania o określonej treści, w stosunku do którego czyni dłużnikowi zarzuty jego naruszenia. Ciężar udowodnienia spełnienia świadczenia zapłaty spoczywa na dłużniku, jednakże to strona powodowa, domagając się od pozwanej zapłaty, z tytułu umowy, powinna była w pierwszej kolejności udowodnić, że strony łączyła umowa określonej treści, w tym wysokość roszczenia i termin wymagalności (art. 6 kc i art. 232 kpc).

W niniejszej sprawie, powołując się w pozwie na umowę, zawartą przez pozwaną z (...) Bankiem S.A. (poprzednikiem prawnym powoda) w dniu 11.01.2006r., strona powodowa przedłożyła zarazem dokument z innej umowy o kredyt – zawartej pomiędzy pozwaną a (...) Bankiem S.A. w dniu 8.07.2005r. (k-9). Ta druga umowa była także tytułem do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 7.05.2010r., któremu tut. Sąd nadał klauzulę wykonalności

postanowieniem z dnia 13.07.2010r., na rzecz (...) Spółka Akcyjna w P., w sprawie o sygn. akt (...). W tej sytuacji należało uznać, że twierdzenia powoda, zawarte w uzasadnieniu pozwu, odnośnie stosunku prawnego, łączącego strony, na podstawie którego czyni pozwaną zobowiązana do zapłaty, pozostały gołosłowne, skoro nie przedstawiono umowy, na której powód opiera swoje roszczenia, w szczególności umowy, z której miała wynikać wierzytelność objęta umową sprzedaży wierzytelności na rzecz strony powodowej. Jak bowiem ustalono, strona powodowa nabyła w dniu 1.06.2015r. wierzytelność przysługującą Bankowi wobec pozwanej, z tytułu umowy, zawartej w dniu 1.01.2006r. (k-11), gdy tymczasem strona powodowa nie udowodniła, aby pozwana w ogóle taką umowę zawierała, a nawet jeśli – że jej zobowiązanie wobec banku – poprzednika prawnego powodowa- jest równe kwocie dochodzonej pozwem. Strona powodowa nie zaoferowała dowodu, pozwalającego Sądowi na ustalenie faktu umowy łączącej strony, wskazanej w pozwie, wysokości zobowiązania, w szczególności obowiązku zapłaty pozwanej, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Niezależnie od tego, odnosząc się do zarzutu przedawnienia, należało wskazać, że zasługiwał on na uwzględnienie.

Artykuł 123 § 1 pkt 1 k.c. stanowi, że bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Powołany przepis nie określa przesłanek, jakim powinna odpowiadać czynność, aby mogła skutecznie przerwać bieg terminu przedawnienia, nie ulega jednak wątpliwości, że chodzi o czynność przedsięwziętą bezpośrednio we wskazanym w przepisie celu przez strony stosunku prawnego, leżącego u podstaw przedawniającego się roszczenia. Do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy identyczność wierzytelności; niezbędna jest identyczność osób, na rzecz których lub przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdalna do przerwania przedawnienia, została dokonana. Skuteczne wniesienie pozwu jest czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia i dlatego, zgodnie z powołanym przepisem, przerywa bieg przedawnienia. Przerwanie przedawnienia następuje jednak, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione. Tak więc z istoty tej instytucji wynika, że przerwanie następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela; dotyczy tego roszczenia, które jest zabezpieczone, dochodzone, ustalone lub egzekwowane, jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność i z korzyścią na rzecz osoby dokonującej czynności.

Czynnością przerywającą bieg przedawnienia, przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia, jest wniosek wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58, i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, nie publ.). Czynnością taką jest też niewątpliwie wniosek o wszczęcie egzekucji, jest to bowiem czynność zmierzająca bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym tylko wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela, wskazanego w tytule egzekucyjnym i na którego rzecz temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności. Reguła ta stanowi stosowaną odpowiednio w postępowaniu egzekucyjnym, w związku ze specyfiką tego postępowania, zasadę konstruowaną w postępowaniu rozpoznawczym, że przerwanie przedawnienia następuje pomiędzy stronami, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, iż są materialnie zobowiązane (uprawnione). W postępowaniu rozpoznawczym wyjątek od tej zasady przewiduje art. 192 pkt 3 k.p.c., stanowiąc, że z chwilą doręczenia pozwu zbycie rzeczy lub prawa objętych sporem nie wpływa na dalszy bieg sprawy. Jeżeli więc w toku postępowania rozpoznawczego dojdzie do przelewu dochodzonej wierzytelności, przerwa biegu przedawnienia spowodowana złożeniem pozwu pozostaje skuteczna w stosunku do cesjonariusza, choćby nie wstąpił do sprawy w charakterze strony. Za ugruntowany należy uznać pogląd, że art. 192 pkt 3 k.p.c. nie ma zastosowania w postępowaniu egzekucyjnym, cel bowiem tego postępowania jest inny; ma ono doprowadzić do zaspokojenia osoby materialnie uprawnionej, wskazanej w tytule egzekucyjnym, przy czym klauzula wykonalności może modyfikować istotne postanowienia tego tytułu, kształtując odmiennie granice podmiotowe i przedmiotowe zakresu egzekucji. Niestosowanie art. 192 pkt 3 k.p.c. w postępowaniu egzekucyjnym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2009 r. III CZP 4/09, OSNC 2010, nr 1, poz. 2) oznacza zatem, że jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego dojdzie do zawarcia umowy przelewu egzekwowanej

wierzytelności, to postępowanie egzekucyjne nie zmierza już do zaspokojenia wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł wykonawczy.

Nabywca wierzytelności niebędący bankiem powinien uzyskać sądowy tytuł egzekucyjny, a następnie klauzulę wykonalności, nadanie bowiem bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz nabywcy wierzytelności, niebędącemu bankiem, nie jest dopuszczalne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 98). Tak więc, z racji następstwa prawnego, o którym mowa, prawo stwierdzone w tytule egzekucyjnym na rzecz dotychczasowego wierzyciela wygasa wskutek przejścia na inny podmiot, a tym samym wygasa uprawnienie do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez pierwotny podmiot. Należy zatem stwierdzić, że skutki, jakie wiązały się z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego odnoszą się do występujących w tym postępowaniu podmiotów i tytułu wykonawczego, na podstawie którego egzekucja była prowadzona (tak: wyrok SN z dnia 19.11.2014r., II CSK 196/14, LEX nr 1622306).

Artykuł 124 k.c. stanowi, że po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, a w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo dopóty, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. Oznacza to, że przez czas trwania tego postępowania bieg przedawnienia, z korzyścią dla wierzyciela, pozostaje zwieszony. W postępowaniu egzekucyjnym chodzi o wierzyciela wymienionego w tytule wykonawczym.

W niniejszej sprawie twierdzenia powoda o dacie wymagalności roszczenia w związku z wypowiedzeniem umowy w dniu 3.11.2009r. były gołosłowne, podobnie jak twierdzenie odnośnie daty wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wskazanej na 28.05.2010r. oraz daty wszczęcia postępowania egzekucyjnego w dniu 16.09.2010r.

Niemniej jednak Sąd ustalił, na podstawie dokumentów dołączonych do akt o sygn. (...) oraz na podstawie postanowienia Komornika Sądowego (...) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, że w dniu 7.05.2010r. (...) Spółka Akcyjna w P. wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny przeciwko pozwanej, stwierdzając wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy zawartej z (...) Bank S.A. w dniu 8.07.2005r. Jak już wyżej wskazano, powód nie wykazał, aby nabył wierzytelność przeciwko pozwanej z tego tytułu (art. 6 kc w zw. z art. 509 kc). Nawet jednak, gdyby przyjąć, że jest następcą prawnym wierzyciela (...) Spółka Akcyjna w P., nie może skorzystać z przerwy biegu przedawnienia roszczenia, powołując się na postanowienie z dnia 13.07.2010r. o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (...) oraz na toczące się i następnie umorzone postępowanie egzekucyjne, prowadzone na wniosek pierwotnego wierzyciela, przez Komornika Sądowego Z. O. pod sygn. (...), na podstawie Bankowego Tytułu egzekucyjnego z dnia 7.05.2010r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem tut. Sądu z dnia 13.07.2010r., (...).

Powód nie wykazał, aby nabył wierzytelność, objętą tytułem wykonawczym, co stwierdzono już wyżej. Jednakże nawet, gdyby tak było, co do zasady, nabywając wierzytelność objętą tytułem wykonawczym, cesjonariusz nie może korzystać z przerwy przedawnienia, jaką spowodował wniosek cedenta o wszczęcie egzekucji. Postępowanie wywołane pozwem w niniejszej sprawie (wytoczone po zawarciu umowy przelewu) nie jest już postępowaniem wszczętym w celu zaspokojenia wierzyciela. Dlatego powód nie mógłby korzystać z przerwy biegu przedawnienia wywołanej wnioskiem egzekucyjnym, wniesionym przez jego poprzednika prawnego z tytułu zawartej umowy cesji (art. 124 § 2 k.c.)

Umorzenie postępowania przez Komornika Sądowego kończy postępowanie egzekucyjne, prowadzone na podstawie dotychczasowego tytułu wykonawczego. Skutki, wiążące się z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, odnoszą się do występujących w tym postępowaniu podmiotów i tego tytułu wykonawczego, na podstawie którego egzekucja była prowadzona. W sytuacji, gdy komornik umorzył postępowanie egzekucyjne, prowadzone na wniosek wierzyciela Banku, nie ma podstaw do twierdzenia, że przerwa biegu przedawnienia trwała do zakończenia tego postępowania egzekucyjnego z korzyścią dla cesjonariusza, a więc podmiotu pozostającego poza tym postępowaniem.

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące egzekucji jedynie w art. 826 k.p.c. stanowią o skutkach umorzenia postępowania egzekucyjnego, wskazując, że umorzenie takie uchyla dokonane czynności egzekucyjne, ale nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji. Przepis nie rozstrzyga więc o skutkach materialnoprawnych umorzenia postępowania egzekucyjnego, ale należy przyjąć, że po umorzeniu postępowania egzekucyjnego, przedawnienie rozpoczęłoby bieg na nowo (art. 124 k.c.), jednak w tych samych, wynikających z tytułu wykonawczego, granicach podmiotowych. Brak więc podstaw do twierdzenia, że skutek rozpoczęcia biegu przedawnienia na nowo po umorzeniu postępowania egzekucyjnego może odnosić się do sytuacji, w której uprawnionym do wszczęcia ponownej egzekucji jest już inny niż wymieniony w pierwotnym tytule wykonawczym wierzyciel (tak: wyrok SN z dnia 19.11.2014r., II CSK 196/14, LEX nr 1622306; wyrok SA w Szczecinie z dnia 26.06.2015r., I ACa 693/14, LEX nr 1798721).

Powołać należy tu stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w uchwale z dnia 29 czerwca 2016r., III CZP 29/16, LEX nr 2067028, iż nabywca wierzytelności, niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia, spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Co więcej, umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela – banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego klauzulą wykonalności (jak w niniejszej sprawie), niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia, spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji (tak: uchwała SN z dnia 19.02.2015r., III CZP 103/14, LEX nr 1643191).

Reasumując, powód w niniejszej sprawie nie wykazał, że po stronie pozwanej istnieje wymagalne zobowiązanie do zapłaty kwoty wskazanej w pozwie, z tytułu umowy kredytu, zawartej w dniu 11.01.2006r. z (...) Bankiem S.A. Brak bowiem dowodu na okoliczność, że pozwaną łączyła taka umowa z wym. Bankiem. Dokument umowy kredytu, dołączony do pozwu, dotyczy innego stosunku prawnego, a w tym zakresie powód nie wykazał legitymacji czynnej.

Niezależnie od tego, gdyby nawet przyjąć za prawdziwe twierdzenia powoda o wymagalności roszczenia w dniu 3.11.2009r., to uległoby ono przedawnieniu przed wniesieniem pozwu do Sądu. Powód nie wykazał przerwania biegu przedawnienia, skoro zarówno wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, jak i bankowy tytuł egzekucyjny oraz postanowienie tut. Sądu o nadaniu klauzuli wykonalności (...) dotyczą innego stosunku prawnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, nie publ.).

Zgodnie z przepisem art. 117 § 2 kc, po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata (art. 118 kc). Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 zd. 1 kc). Ustawowym skutkiem przedawnienia jest powstanie po upływie terminu przedawnienia po stronie tego, przeciwko komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia (tzw. zarzut peremptoryjny). Skoro pozew wniesiony został w niniejszej sprawie po upływie terminu 3-letniego przedawnienia, wskazanego przez powoda na dzień 3.11.2009r. - pozwanej przysługiwało uprawnienie do uchylenia się od zaspokojenia roszczenia. Wykonanie tego uprawnienia powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienia (tak: uchwała SN z dnia 10.11.1995r., III CZP 156/95, OSNCP 3/96/31). Przedawnione roszczenie zmienia się w tzw. zobowiązanie niepełne (naturalne), którego cechą jest niemożność jego przymusowej realizacji.